The background features abstract, colorful swirls in shades of purple, green, and blue, interspersed with small yellow triangles, creating a vibrant and dynamic visual effect.

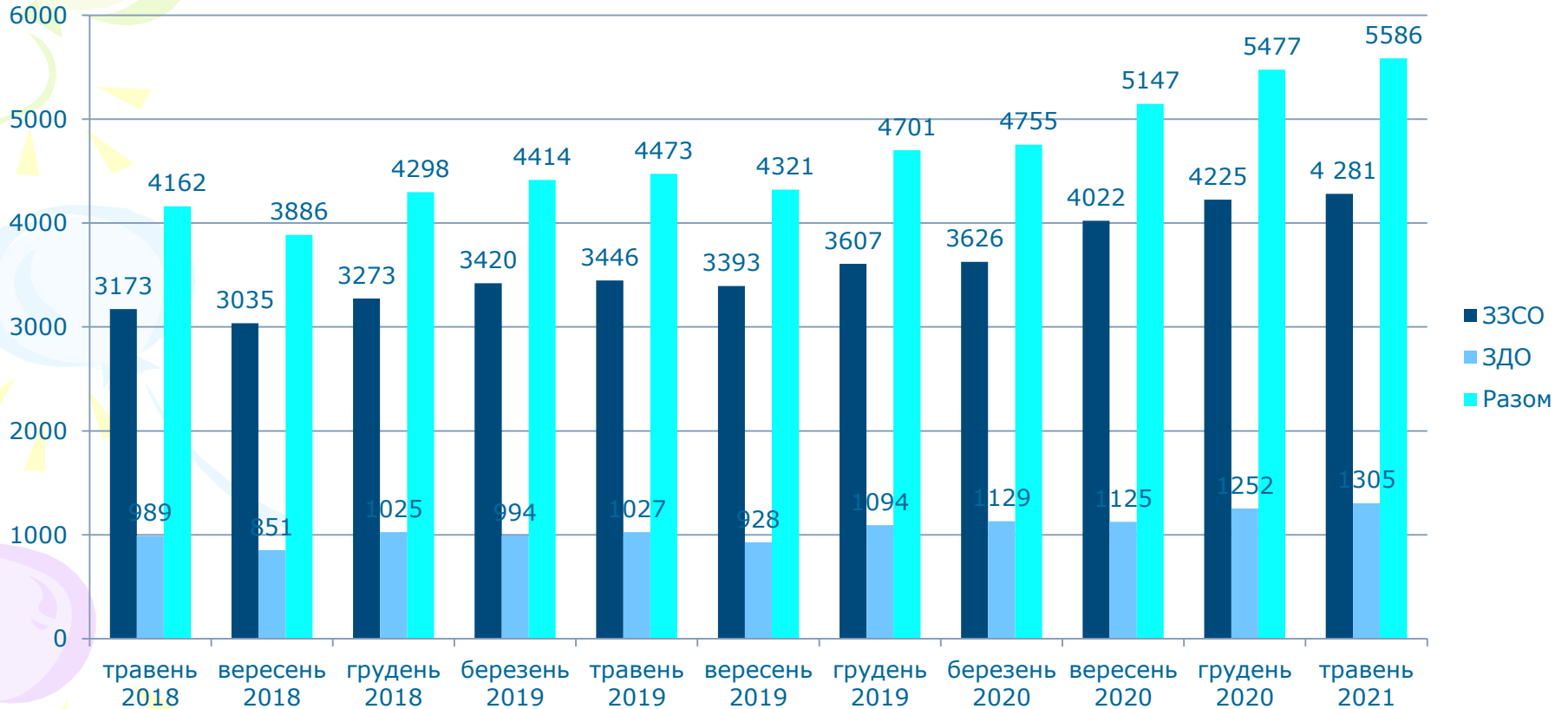
**Про підсумки роботи з питань
соціального захисту дітей пільгових
категорій в закладах освіти району
у 2020/2021 н.р.**

Ковшик М.С., головний спеціаліст

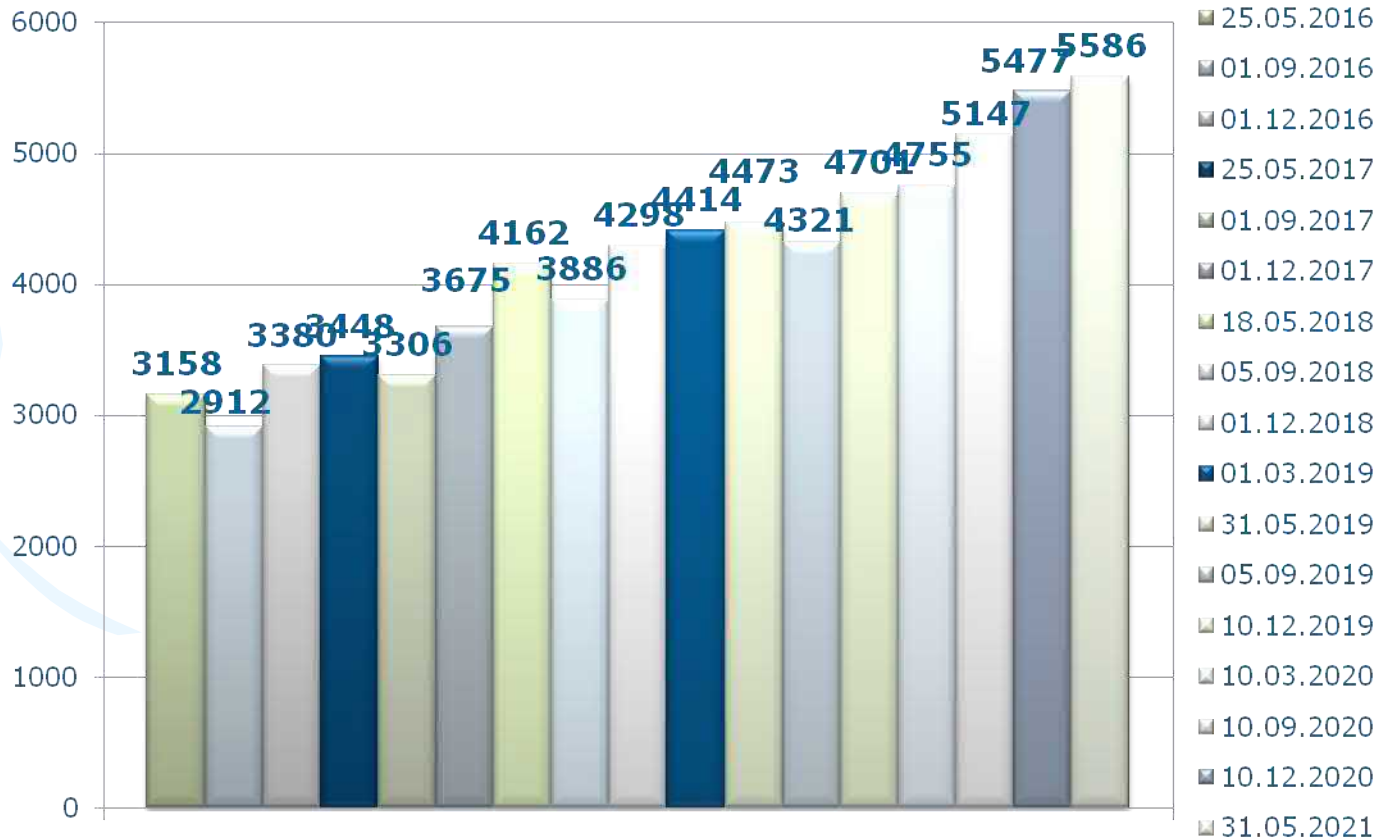
Перелік нормативно-правових документів

- **Закони України** “Про охорону дитинства”, “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей та дітей, позбавлених батьківського піклування”, “Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей”, “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, “Про соціальні послуги”;
- **Постанови КМУ** від 24.09.2008 №866 “Питання діяльності органів опіки та піклування, пов’язаної із захистом прав дитини”, від 03.10.2018 №800 “Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров’ю”;
- **Ст. 59 Закону України** “Про місцеве самоврядування в Україні”;
- **Рішення виконавчого комітету ХМР** від 01.04.2020 №194 “Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 14.02.2018 №58 “Про створення координаційних рад з питань соціального захисту дітей, попередження та протидії жорстокому поводженню з дітьми у місті Харкові”

Динаміка змін

Аналіз показує щорічну тенденцію до збільшення кількості дітей пільгових категорій в закладах освіти району:

Кількість дітей пільгового контингенту в 30 району

Соціальний паспорт району на 31.05.2021:

Соціальний статус	Кількість дітей у:		Разом
	ЗЗСО	ЗДО	
Діти-сироти	70	5	75
Діти, позбавлені батьківського піклування	91	10	101
Діти з малозабезпечених родин	244	176	420
Діти, реєстрація народження яких здійснена відповідно до ст. 135 Сімейного Кодексу України (зі слів матері)	666	111	777
Діти з багатодітних родин	1260	367	1627
Діти-напівсироти	389	24	413
Діти з інвалідністю	318	63	381
Діти, які мають статус осіб, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС	111	7	118
Діти військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків	11	4	15
Діти, батьки яких були шахтарями і загинули	1	0	1
Дітей учасників бойових дій в зоні АТО / ООС	421	240	661
Діти, які виховуються у сім'ях, де батьки мають інвалідність	19	11	30
Діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів	54	0	54
Загальна кількість дітей внутрішньо переміщених осіб (ВПО)	626	287	913
Разом:	4281	1305	5586

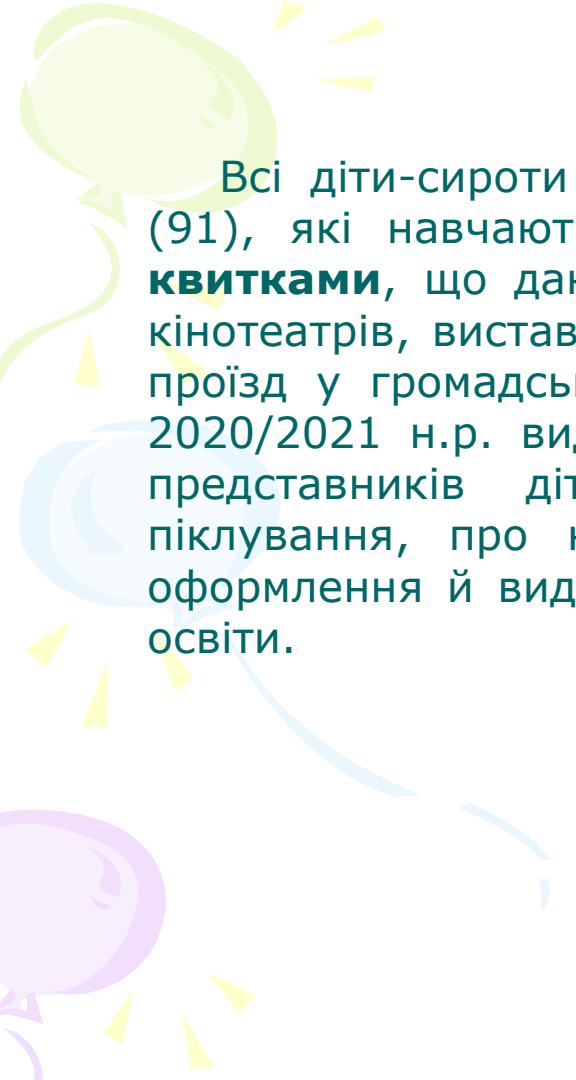

Актуальними залишаються й організаційно-методичні рекомендації Управління освіти щодо роботи стосовно соціального захисту дітей (для ЗЗСО та ЗДО) призначені для керівників закладів освіти району, що постійно оновлюються.

З нагоди для подальшої роботи керівники закладів освіти району також використовують матеріали онлайн-засідання постійно діючого семінару для новопризначених керівників ЗЗСО м. Харкова від 23.02.2021 за темою «Організація роботи щодо забезпечення соціального захисту учнів пільгових категорій закладів загальної середньої освіти» та семінару директорів ЗЗСО й ЗПО району від 06.04.2021 за темою «Системний підхід при формуванні інклюзивного простору в освітньому середовищі у співпраці закладів загальної середньої освіти з Харківським інклюзивно-ресурсним центром (управлінський аспект)» (далі – ХІРЦ).

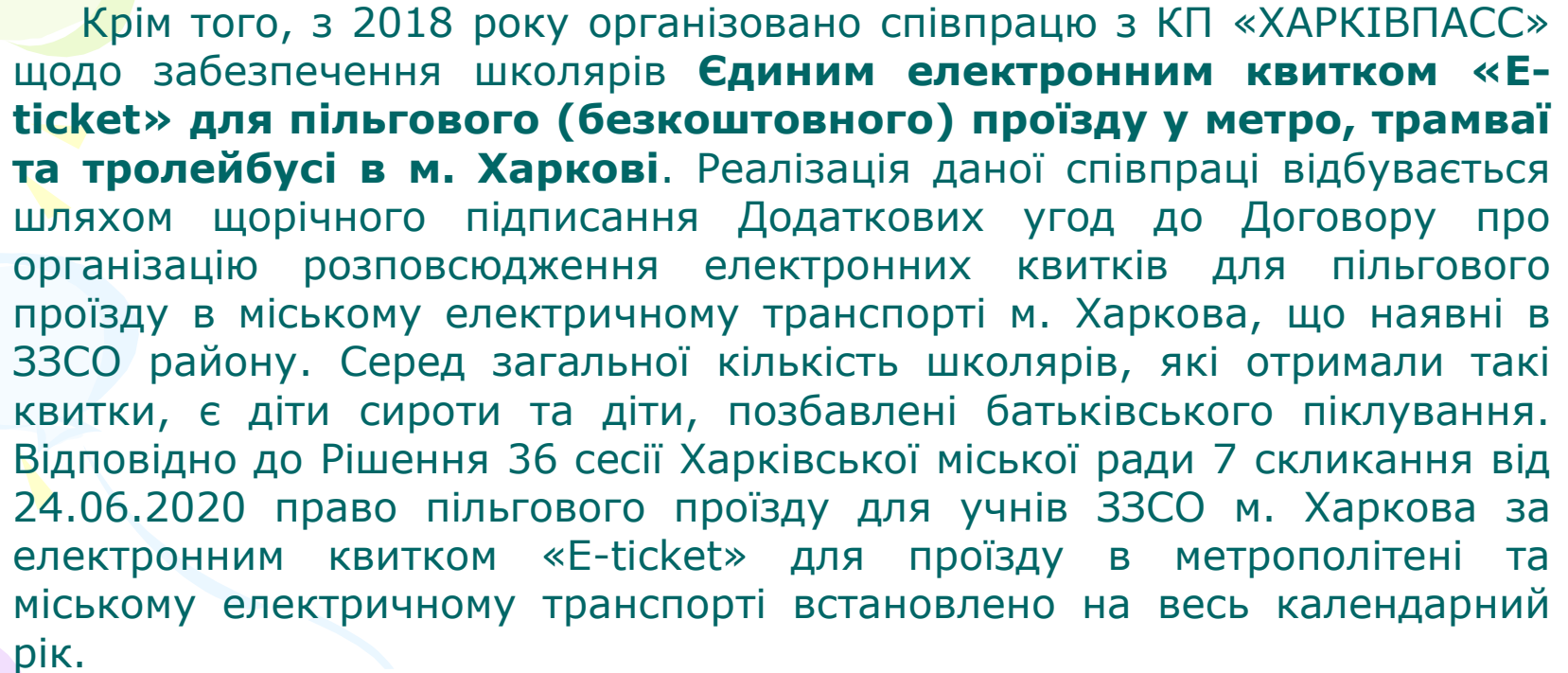
Підсумки діяльності педагогічних колективів закладів освіти району під час реформування – необхідної умови сталого демократичного розвитку суспільства, організації процесу навчання, спрямованого на підвищення рівня якості освітніх послуг, орієнтованих на потреби дитини, розвиток особистості учня, вихованця та вчителя, у тому числі в умовах карантину, спричиненого COVID-19, висвітлено у матеріалах **освітянського вісника Управління освіти** «Виклики та перспективи сучасної реформи в освіті Московського району». Статті соціальних педагогів ЗЗСО №58 (Робота соціального педагога щодо формування в учнів 1-х класів комунікативної компетенції) та 123 (Адаптація учнів молодших класів до навчання у старшій школі), надруковані у спеціальному віснику, сприяли обміну ефективним педагогічним досвідом, підвищенню професійної майстерності та задоволенню потреб у професійній самореалізації соціальних педагогів.

Всі діти-сироти (70) та діти, позбавлені батьківського піклування (91), які навчаються в ЗЗСО району (161), забезпечені **Єдиними квитками**, що дають право їх власникам на безплатне відвідування кінотеатрів, виставок, музеїв, спортивних споруд, а також безплатний проїзд у громадському міському (приміському) транспорті. Упродовж 2020/2021 н.р. видано 53 Єдиних квитки. Інформацію для законних представників дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, про нормативно правові акти, якими регламентується оформлення й видача Єдиного квитка розміщено на сайті Управління освіти.

Крім того, з 2018 року організовано співпрацю з КП «ХАРКІВПАСС» щодо забезпечення школярів **Єдиним електронним квитком «E-ticket» для пільгового (безкоштовного) проїзду у метро, трамваї та тролейбусі в м. Харкові**. Реалізація даної співпраці відбувається шляхом щорічного підписання Додаткових угод до Договору про організацію розповсюдження електронних квитків для пільгового проїзду в міському електричному транспорті м. Харкова, що наявні в ЗЗСО району. Серед загальної кількості школярів, які отримали такі квитки, є діти сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Відповідно до Рішення 36 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 24.06.2020 право пільгового проїзду для учнів ЗЗСО м. Харкова за електронним квитком «E-ticket» для проїзду в метрополітені та міському електричному транспорті встановлено на весь календарний рік.

Використання фонду загального обов'язкового навчання

У 2020/2021 н.р. кошти цього фонду було витрачено:

- до Дня Святого Миколая та свята Нового року 141 дитина пільгового контингенту отримала **солодкі новорічні подарунки** на загальну суму 20515,50 грн. (у минулому році – 130 дітей, у позаминулому – 2419 дітей);
- до Дня захисту дітей 148 дітям пільгового контингенту (дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування) придбано **зошити** на загальну суму 20128,00 грн. (у 2018 році – 2419 дітей на суму 49954,50 грн; у 2019 році – 120 дітей на суму 21048,00 грн.; у 2020 році – 135 дітей на суму 16078,50 грн.);
- **на придбання предметів гардеробу** (з 2019) для соціальних та біологічних сиріт (139 чол.), забезпечення якими на даний час триває (в ЗЗСО району працюють комісії з використання Фонду, які розглядають заяви опікунів / піклувальників, подання членів педагогічного колективу (соціальних педагогів, класних керівників тощо) про надання матеріальної допомоги дітям, які потребують соціальної підтримки, проводять роз'яснювальну роботу з дітьми й їх опікунами / піклувальниками, ведуть облік за правильністю використання коштів Фонду, оформлюють звіти про їх використання) на загальну суму 113980,00 грн. (у 2018 році – 49500,00 грн. на демісезонний верхній одяг (до 2019 року) для 91 соціальних та біологічних сиріт; у 2019 році – 237969, 00 грн. на придбання предметів гардеробу (з 2019 року) для 123 соціальних та біологічних сиріт).

Харчування в ЗЗСО району

У 2020/2021 н.р. в ЗЗСО району всі учні 1-4-х класів за рахунок бюджетних коштів були забезпечені безкоштовним гарячим харчуванням, **учні 1-х класів** – молоком.

Згідно з діючим законодавством станом на 31.05.2021 у ЗЗСО району отримали безкоштовне харчування:

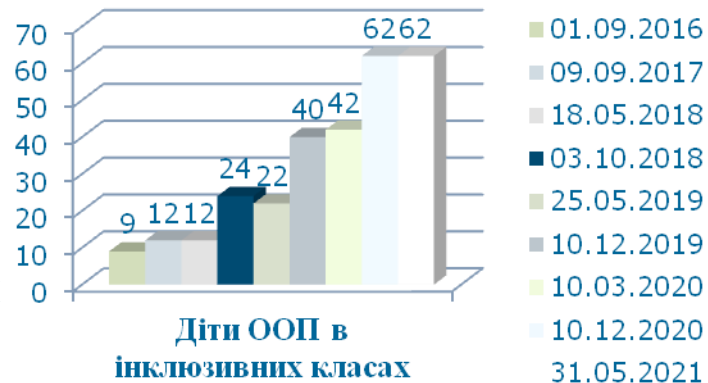
- **149 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування** (не харчуються 12 дітей: ЗОШ №58 – навчається за індивідуальною формою; ЗОШ №64 – відмова; В(З)Ш №5 – немає їдальні; ПЗОШ «Лествіца» - немає безкоштовного харчування);

- **242 дітей з малозабезпечених родин**(не харчується 2 дітей: СШ №177 (2) - відмова).

Також **62** дитини з особливими освітніми потребами, для яких організовано інклюзивне навчання у ЗЗСО №8 (1), 19 (7), 25 (2), 31 (7), 56 (2), 58 (9), 97 (1), 124 (15), 128 (2), 138 (5), 139 (1), 167 (3), 177 (1) та **14** дітей військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків в зоні АТО / ООС – 10 учнів ЗЗСО №3, 58 (2), 97, 98 (2), 111, 138 (2), 142, 156 (не харчується 1 дитина: ЗОШ №111 (1) - відмова); 4 вихованця ЗДО №85, 168, 206, 375 – отримують безкоштовне харчування.

Треба зазначити, що:

діти з особливими освітніми потребами, для яких організовано інклюзивне навчання (62) у спеціальних та інклюзивних класах – з січня 2015 року і по теперішній час відповідно до ст. 2 Закону України від 05.06.2014 №1324-VII «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання», ст. 21 Закону України «Про загальну середню освіту» – забезпечуються безоплатним гарячим харчуванням упродовж усього періоду навчання у ЗЗСО району;

- діти військовослужбовців і працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків в зоні АТО / ООС (14) – з січня 2017 року за рішенням Харківської міської ради за рахунок бюджетних коштів.

На виконання Законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», розпорядження Президента України від 11.06.2007 №119/2007-рп «Про заходи щодо захисту дітей, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків», Комплексної програми розвитку освіти м. Харкова на 2018-2022 роки, затвердженої рішенням 16 сесії 7 скликання Харківської міської ради від 08.11.2017 №826/17, керуючись рішенням 17 сесії 7 скликання Харківської міської ради від 20.12.2017 №905/17 «Про внесення змін до Комплексної програми розвитку освіти м. Харкова на 2018-2022 роки», з січня 2018 року всі **діти учасників бойових дій в зоні АТО / ООС (421)** також харчуються безкоштовно (не харчуються 20 дітей: ЗЗСО №3 (2), 43, 64, 98 (3), 111, 122 (2), 138 (5), 139 (1), 142, 144 – відмова; ЗОШ №138 (1) – не надано повний пакет документів, 139 (1) – навчається за індивідуальною формою):

Кількість дітей	Вересень 2020	Грудень 2020	Березень 2020
ЗЗСО	388	395	421
ЗДО	208	232	240
Разом:	596	627	661

Харчування в ЗДО району

В **ЗДО району** станом на 31.05.2021 безкоштовним гарячим харчуванням забезпечено **15 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування** (ЗДО №12, 39, 84, 85, 112, 124, 137, 270, 336, 363, 366 – по 1 дитині, ЗДО №97, 367 – по 2 дитини).

Треба зазначити, що протягом 2020/2021 н.р. кількість дітей цієї категорії у ЗДО збільшилась на 13,3%.

В ЗДО району станом на 31.05.2021 безкоштовним гарячим харчуванням було забезпечено **176 дітей з малозабезпечених родин**:

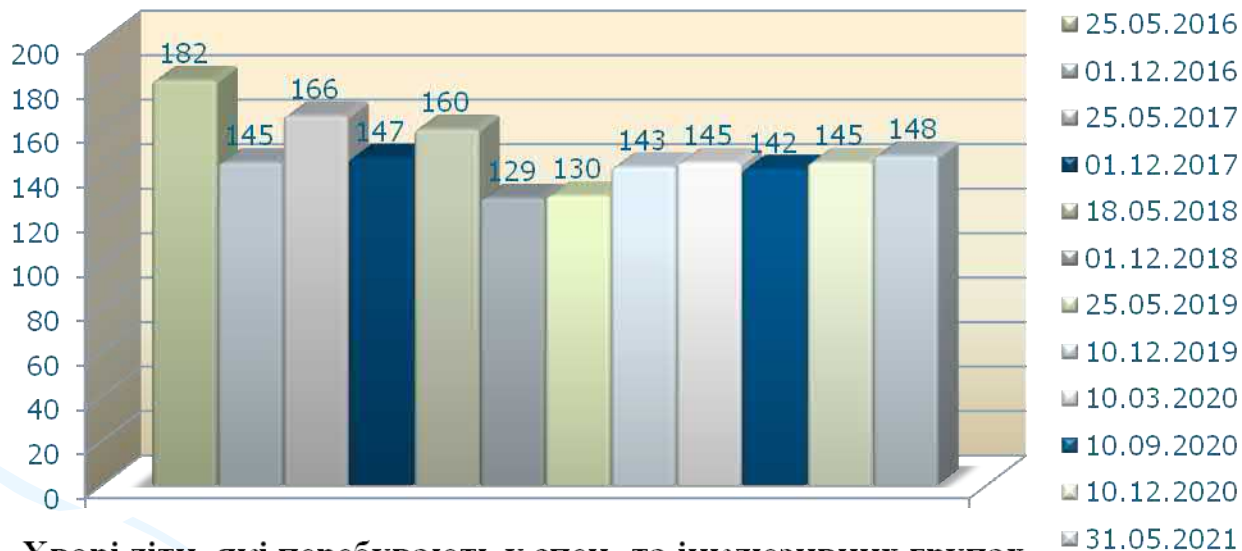
Крім того, також **батьки дітей з інвалідністю** ще з 2016 року звільнені від плати за харчування дітей у ЗДО району: станом на 31.05.2021 безкоштовно харчуються 63 дитини з інвалідністю (станом на 10.09.2020 – 57 та 10.12.2020 – 61), тобто збільшення на 9,5% (на кінець 2020 року – зменшення на 12,9%).

Станом на 31.05.2021 для батьків 367 дітей з багатодітних родин в ЗДО району встановлено 50% плату за харчування (станом на 10.09.2020 – 342 дитини, 10.12.2020 – 365 та 10.03.2021 - 345 дітей з багатодітних родин):

Станом на 31.05.2021 **148** хворих дітей, які перебувають за рішенням медичних комісій ХІРЦ в спецгрупах та інклюзивних групах, забезпечено безкоштовним харчуванням (з них 63 дітей з інвалідністю):

Хворі діти, які перебувають у спец- та інклюзивних групах

У ЗДО розміщено відповідні «Пам'ятки» для батьків з переліком категорій громадян, які звільняються від плати за харчування дітей.

Захист прав дітей з особливими освітніми потребами

В районі реалізуються державні гарантії дітям з особливими освітніми потребами та дітям з інвалідністю на отримання дошкільної й загальної середньої освіти.

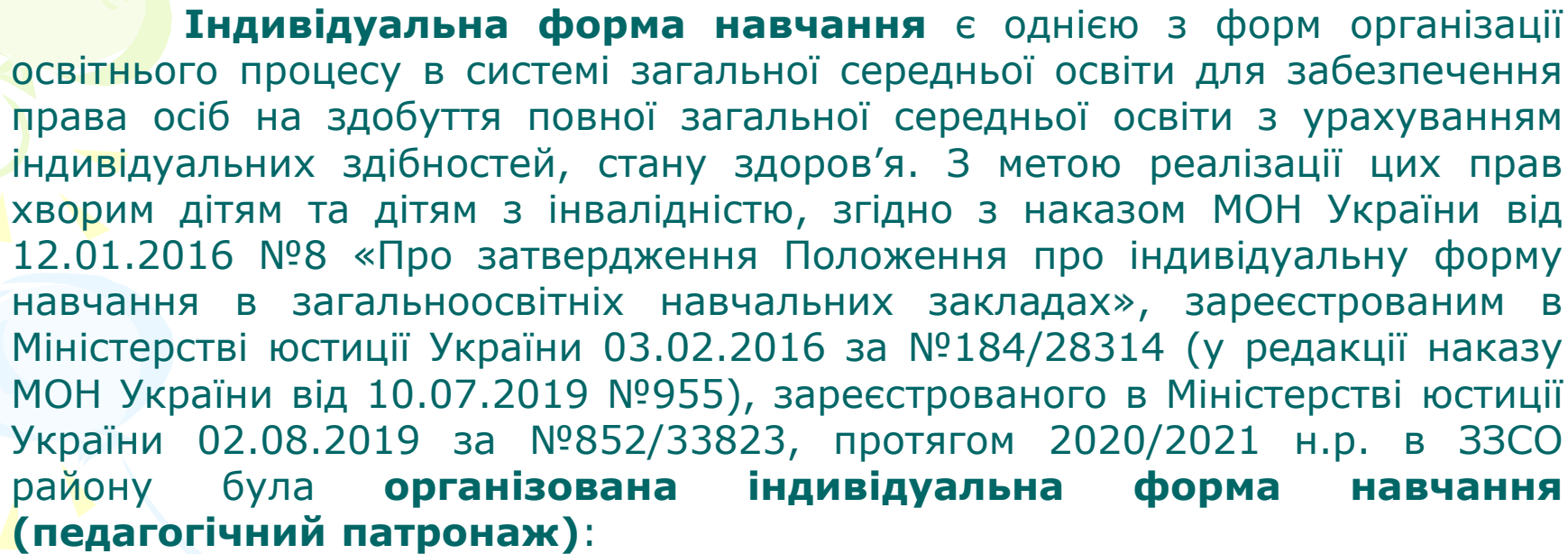
В оперативному підпорядкуванні Управління освіти немає спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) та загальноосвітніх санаторних шкіл (шкіл-інтернатів), що входять до системи реабілітації дітей з інвалідністю згідно зі ст. 12 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», але знаходяться **комбіновані ЗДО комунальної форми власності, де функціонують спеціальні групи у:**

- ЗДО №12 – для дітей з порушеннями зору;
- ЗДО №33 – для дітей з розумовою відсталістю та дітей із затримкою психічного розвитку;
- ЗДО №112, 124, 125, 182 – для дітей з порушеннями мовлення;
- ЗДО №366 – для дітей з порушенням опорно-рухового апарату;
- ЗДО №112 – з 4 санаторними групами для дітей з неспецифічними захворюваннями органів дихання;
- ЗДО №28, 39, 97, 124, 336, 367, 440, 454 – 13 інклюзивних груп, в яких виховується 30 дітей з особливими освітніми потребами.

З вересня 2020 у ЗДО №124, 336, 367 відкрито нові **інклюзивні групи**. Всього за мережею станом на 31.05.2021 **працюють 25 спеціальних груп та 13 інклюзивних груп для 598 дітей**, що складає приблизно **6,9%** від загальної кількості дітей у ЗДО району.

В інших **24 ЗДО** комунальної форми власності **для дітей загального розвитку, також виховуються діти з інвалідністю**. Всього у ЗДО району станом на 31.05.2021 виховується **63 дитини з інвалідністю** (було: 61 дитина станом на 10.12.2020, 70 дітей станом на 10.03.2020), з них:

- 8 дітей зі зниженим слухом;
- 12 дітей з порушенням опорно-рухового апарату (ПОРА);
- 15 із порушеннями інтелектуального розвитку (ІР) та розладами аутистичного спектру (РАС);
- 6 дітей із синдромом Дауна / розумової відсталості (РВ);
- 22 дитини з іншими формами інвалідності (захворювання серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту (ШКТ) тощо).

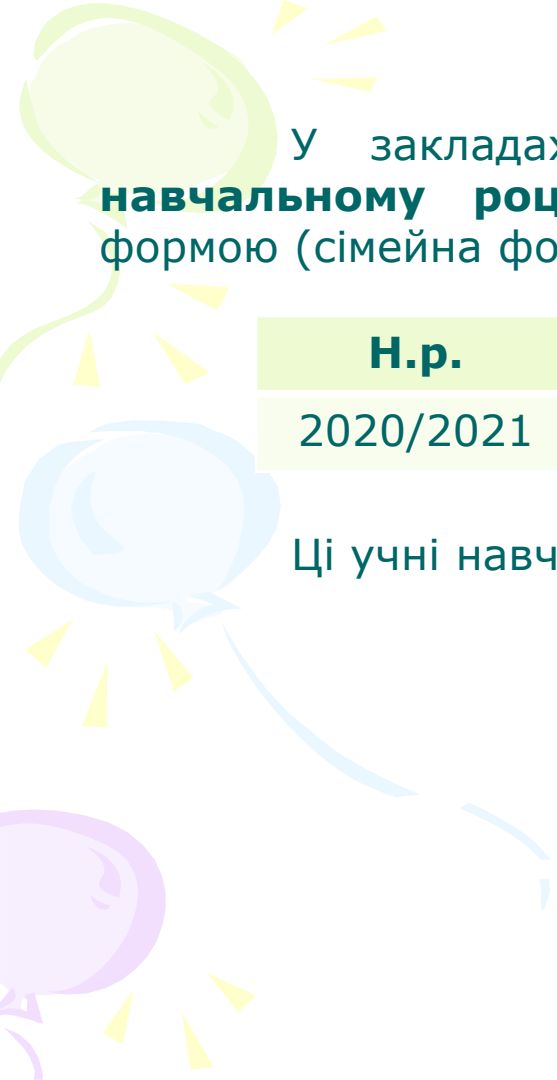

Індивідуальна форма навчання є однією з форм організації освітнього процесу в системі загальної середньої освіти для забезпечення права осіб на здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальних здібностей, стану здоров'я. З метою реалізації цих прав хворим дітям та дітям з інвалідністю, згідно з наказом МОН України від 12.01.2016 №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за №184/28314 (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 за №852/33823, протягом 2020/2021 н.р. в ЗЗСО району була **організована індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж):**

- станом на 01.11.2020 року для 138 учнів (з них дітей з інвалідністю – 78);
- станом на 01.04.2021 року для 165 учнів (з них дітей з інвалідністю – 82).

Управління освіти систематично проводиться аналіз організації навчання учнів за **індивідуальною формою (педагогічний патронаж) для учнів з інвалідністю:**

Станом на:	Кількість дітей з інвалідністю в ЗЗСО району	Кількість дітей, яким організовано індивідуальне навчання	Кількість <u>дітей з інвалідністю</u> , яким організовано індивідуальне навчання	% дітей з інвалідністю, яким організовано індивідуальне навчання, від загальної кількості дітей з інвалідністю в ЗЗСО району
01.04.2020	378	134	76	20,1%
01.11.2020	316	138	78	24,6%
01.04.2021	314	165	82	26,1%

У закладах загальної середньої освіти **вперше у цьому навчальному році** організовано навчання учнів за індивідуальною формою (сімейна форма):

Н.р.	05.09.2020	01.11.2020	01.04.2021
2020/2021	2	9	12

Ці учні навчаються у ЗЗСО №8, 56, 98, 128, 177.

Розподіл (ранжування) учнів за нозологіями (нозологічними формами / розділами патології) станом на 01.04.2021:

№	Нозологічні форми	Кількість учнів	% від кількості учнів за інд. ф.	Місце
1.	Розлади психіки і поведінки	28	17%	2
2.	Хвороби нервової системи	50	30%	1
3.	Порушення опорно-рухового апарату	21	13%	3
4.	Захворювання ендокринної системи	20	12%	4
5.	Соматичні хвороби – захворювання серця, доброякісні та злоякісні новоутворення, захворювання крові	14	9%	5
6.	Генетична (синдром Дауна), хромосомна аномалії	2	1%	9

№	Нозологічні форми	Кількість учнів	% від кількості учнів за інд. ф.	Місце
7.	Порушення дихальної системи	6	4%	6
8.	Вади слуху	4	2%	8
9.	Порушення мовлення	2	1%	9
10.	Захворювання сечо-видільної системи	2	1%	9
11.	Порушення імунної системи	5	3%	7
12.	Наслідки травми	3	2%	8
13.	Порушення травлення	3	2%	8
14.	Вади зору	2	1%	9
15.	ЗПР	3	2%	8
Всього:		165	100%	

Щорічно (у вересні та січні) Управлінням освіти аналізується стан залучення до навчання в ЗЗСО району **дітей з інвалідністю, які пересуваються на візках.**

Моніторинг цього питання свідчить:

Станом на:	Загальна кількість дітей з інвалідністю, які пересуваються на візках, у ЗЗСО району	Форма навчання:		
		індивідуальна	групова	інклюзивна
січень 2017 року	14	7	1	6
вересень 2017 року	12	5	1	6
січень 2018 року	13	6	1	6
жовтень 2018 року	12	5	1	6
січень 2019 року	12	5	1	6
жовтень 2019 року	14	6	1	7
січень 2020 року	14	6	1	7
вересень 2020 року	14	5	1	8
січень 2021 року	14	5	1	8

В ЗДО району таких дітей станом на:

- вересень 2020 – 4 (ЗДО №124, 336, 367, 454);
- січень 2021 – 5 (ЗДО №39, 124, 336, 367, 454).

Усього таких дітей в районі станом на 22.01.2021 – 19 осіб (14 у ЗЗСО та 5 у ЗДО):

Район міста	Форма навчання:					Клас навчання / група виховання	Назва ЗЗСО / ЗДО (скорочено)	Наявність у ЗЗСО / ЗДО пандусу, спеціальної туалетної кімнати, кнопки виклику персоналу та / або інше
	індивідуальна	загальна (групова)	інклюзивна	екстернатна	дистанційна			
По ЗЗСО	5	1	8	0	0			
По ЗДО	0	0	5	0	0			
По району	5	1	13	0	0			

З метою реалізації освітнього проекту «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», затвердженого рішенням колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 29.03.2017, завдань районного плану заходів щодо запровадження **інклюзивного навчання** з 2010 року в районі впроваджується інклюзивне навчання в закладах освіти району.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з **особливими освітніми потребами** на освіту за місцем проживання, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі. Так, станом на 31.05.2021 у ЗДО №28, 39, 97, 124, 336, 367, 440, 454 функціонує 13 інклюзивних груп, в яких виховується 30 дітей з особливими освітніми потребами.

Динаміка розвитку мережі інклюзивних груп та кількості дітей у них:

Рік	Кіл-ть інклюзивних груп	Кіл-ть дітей з ООП в них
2019	10	21
2020	13	30
2021	13	30

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 23.09.2020 №558 затверджено мережу ЗЗСО району з інклюзивним навчанням на 2020/2021 н.р.:

№	ЗЗСО	Класів	Учнів з ООП
1.	8	1	1
2.	19	4	7
3.	25	1	2
4.	31	4	7
5.	56	1	2
6.	58	6	9
7.	97	6	8
8.	124	9	15
9.	128	2	2
10.	138	3	5
11.	139	1	1
12.	167	2	3
13.	177	1	1
Всього:		41	63

Динаміка розвитку мережі інклюзивних класів та кількості дітей у них:

Рік	Кіл-ть інклюзивних класів	Кіл-ть дітей з ООП в них
2018	16	24
2019	29	40
2020	41	63

Перша інклюзивна школа в районі – ЗОШ №124. У ній з вересня 2010 року і по теперішній час впроваджується інклюзивне навчання дітей з інвалідністю з порушеннями опорно-рухового апарату, що сприяє більш якісному включенню цих дітей в освітній процес. З 2010/2011 н.р. ця школа стала другою в Україні школою рівних можливостей (перша – у місті Біла Церква).

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у ЗОШ №124 створені відповідні умови:

- забезпечення безперешкодного доступу до території закладу освіти, архітектурна доступність шкільних приміщень, зокрема, для дітей з вадами опорно-рухового апарату, в тому числі для дітей, які пересуваються на візках; з цією метою встановлено ліфт, який об'єднує чотири поверхи і дає можливість дітям з інвалідністю відвідувати заняття у всіх шкільних кабінетах та підйомник до їдальні, збудовано пандус біля входу до школи, облаштовані туалетні кімнати на першому, другому та третьому поверхах, встановлено поруччя на сходах до їдальні; у навчальних кабінетах передбачено додатковий простір для пересування дітей-візочників та спеціальні парти; влітку 2016 року збудовано ще один пандус на вулиці для спуску до реконструйованого стадіону на її території;
- школа забезпечена необхідними навчально-методичними посібниками, наочно-дидактичними та технічними засобами навчання, реабілітаційним обладнанням тощо;
- співпрацює з фахівцями Харківського інклюзивно-ресурсного центру (ХІРЦ) для надання спеціальних послуг відповідно до різних освітніх потреб дітей;
- створено позитивний клімат у шкільному середовищі;
- організовано підвезення дітей-візочників до школи й додому на спеціальних автобусах «ІНВАТАКСІ», кількість яких з 2016/2017 н.р. збільшено до 2-х;
- організовано безкоштовне харчування дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах;
- введено додаткову посаду вчителя-реабілітолога, працюють інші корекційні педагоги, асистенти вчителів, практичний психолог тощо.

З 2016/2017 н.р. в ЗОШ №124 розпочалася і продовжується на цей час **реалізація нового проекту «Інклюзія»**, розробленого адміністрацією під керівництвом працівників Управління освіти, метою якого є забезпечення гарантованого державою права на здобуття освіти дітьми з особливими освітніми потребами у середовищі здорових однолітків, створення максимально сприятливих умов для розумового, емоційного, естетичного розвитку дитини з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей і збережених розумових й фізичних здібностей в процесі творчої діяльності, формування гуманного ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями, адаптація в звичайне життя, соціум.

В усіх 13 інклюзивних школах організовано безкоштовне харчування дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, введено посади асистентів вчителів, додатково – вихователів інклюзивних ГПД у ЗЗСО №19, 25, 31, 124, з дітьми працюють логопеди, практичні психологи, вчителі-дефектологи (за нозологіями) тощо.

Для організації якісного інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами **у 8 з 13 інклюзивних школах створено 12 ресурсних кімнат**: 19 (3), 31, 58, 97 (2), 124 (2), 138, 139, 167. Планується відкриття ще двох ресурсних кімнат – у ЗОШ №25 і ЗОШ №56.

Підвищенню професійної майстерності педагогів шкіл щодо роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку, вивченню науково-методичних засад впровадження інклюзивного навчання сприяє участь у семінарах, форумах, методичних нарадах тощо. Так, у квітні 2021 року на базі ХІРЦ проведено семінар для керівників ЗЗСО та ЗДО району за темою «Системний підхід при формуванні інклюзивного простору в освітньому середовищі у співпраці закладів загальної середньої освіти з Харківським інклюзивно-ресурсним центром (управлінський аспект)», у травні – семінар для завідувачів ЗДО за темою «Шляхи та засоби забезпечення охорони здоров'я та формування основ здорового способу життя у дітей». Також постійно презентує досвід своєї роботи гостям м. Харкова ЗОШ №124.

Особливу увагу керівники ЗЗСО району приділяють співпраці з керівниками інклюзивних ЗДО району, розташованих в їх мікрорайонах, а також співпраці з ХІРЦ. Так, упродовж лютого-березня 2021 року проведено виїзні засідання фахівців ХІРЦ з метою надання методичної допомоги на базі всіх 13-ти інклюзивних ЗЗСО району.

У 2020/2021 н.р. з метою забезпечення вільного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до будівель закладів освіти району **встановлено пандус у ЗДО №124** – за бюджетні кошти, а також обладнано спеціальні туалетні кімнати **у ЗОШ №128 та ЗДО №39**. Так, 23.10.2020 у ЗДО №39 відбулося відкриття реконструйованих басейну та спортивної зали. Реконструкція та відновлення роботи басейну, спортивної зали стали можливими завдяки цільовій соціальній програмі розвитку фізичної культури і спорту м. Харкова на 2017-2020 роки. Ремонтні роботи проводилися поетапно та здійснювались за рахунок коштів бюджету м. Харкова. Під час реконструкції в басейні облаштовано спеціальну душеву для дітей з обмеженими фізичними можливостями, розширено дверні прорізи до 90 см для вільного доступу вихованців, які пересуваються на візках. Введення в дію цих спортивних об'єктів та можливість проводити роботу з дітьми в них сприяє більш якісній та змістовній роботі з фізично-оздоровчого напрямку, за яким працює ЗДО.

З метою **забезпечення** доступності для осіб з інвалідністю та інших осіб з обмеженими фізичними можливостями до закладів освіти району на цей час **засобами безперешкодного доступу** забезпечені:

- кнопки виклику – всі заклади освіти;
- пандуси – ЗЗСО №23, 58 (основна будівля), 124, 128, 143, ПЗОШ «Лєствіца», ЗДО №70, 100, 124, 126, 206, 282, ЗПО «МРІЯ»;
- мініпандуси – ЗЗСО №19, 103;
- вільний доступ мають ЗДО №84, 292, берегова база ХДЮКМ;
- ліфт – ЗОШ №124;
- підймальна платформа в шкільній їдальні – ЗОШ №124;
- пандус для спуску до шкільного стадіону – ЗОШ №124;
- похилий підйомник на 1-2-3 поверхи – гімназія №23;
- спеціальні туалетні кімнати – ЗЗСО №23, 124, 128, ЗПО «МРІЯ»;
- спеціальна туалетна кімната для осіб з обмеженими фізичними можливостями (в приміщенні басейну з душовою) – ЗДО №39;
- альтернативні вказки на вході до будівлі – ЗДО №174;
- контрастні обмежувальні смуги на сходах по краю першої та останньої сходинки для дітей з порушенням зору – ЗДО №12.

Крім того, з 2018 року **Управління освіти** теж **обладнано пандусом, встановлено кнопку виклику, облаштовано спеціальну туалетну кімнату** для осіб з обмеженими фізичними можливостями, **розширено дверні прорізи до 90 см** для вільного доступу осіб на візках.

Охоплення гуртковою роботою

Управлінням освіти проаналізовано стан **охоплення гуртковою роботою** як в ЗЗСО, так і в ЗПО, дітей пільгового контингенту, надавалися відповідні доручення адміністраціям закладів освіти району.

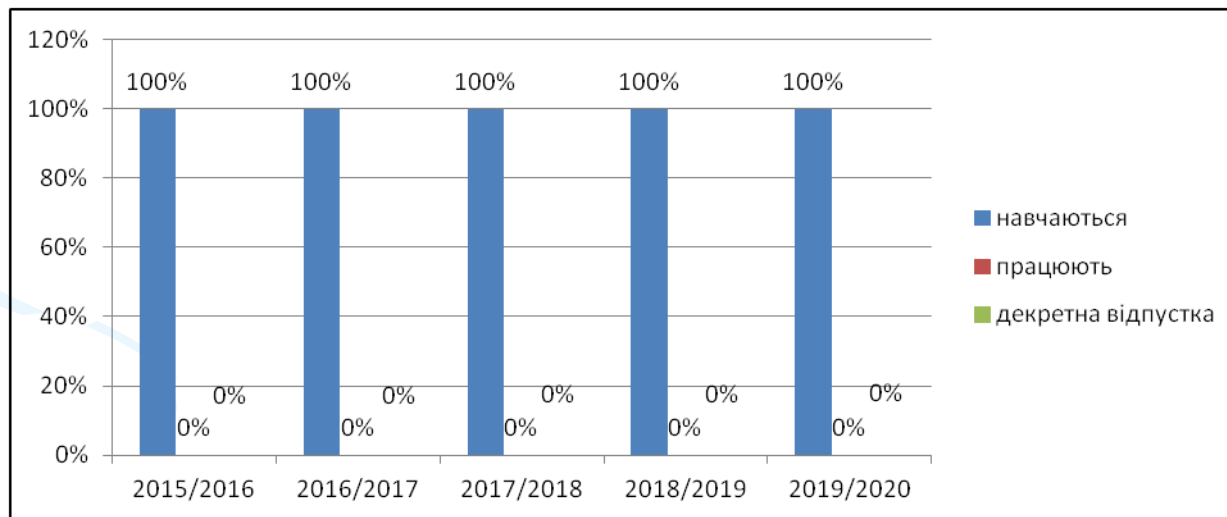
Аналіз показує, що завдяки вжитим Управлінням освіти та закладами освіти району (ЗЗСО та ЗПО) заходам **відсоток охоплення гуртковою роботою** цих дітей протягом 2020/2021 н.р. та у порівнянні з минулим навчальним роком **залишається стабільно високим:**

% охоплення дітей даної категорії позашкільною освітою	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Кількість дітей з багатодітних та малозабезпечених родин	Кількість дітей працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, шахтарів, журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків	Кількість дітей інших пільгових категорій	Кількість дітей з інвалідністю	Кількість дітей-чорнобильців	Разом
18.09.2020	100%	99%	100%	97%	98%	100%	98%
25.01.2021	100%	97%	100%	97%	98%	100%	98%

Працевлаштування ДС та ПБП

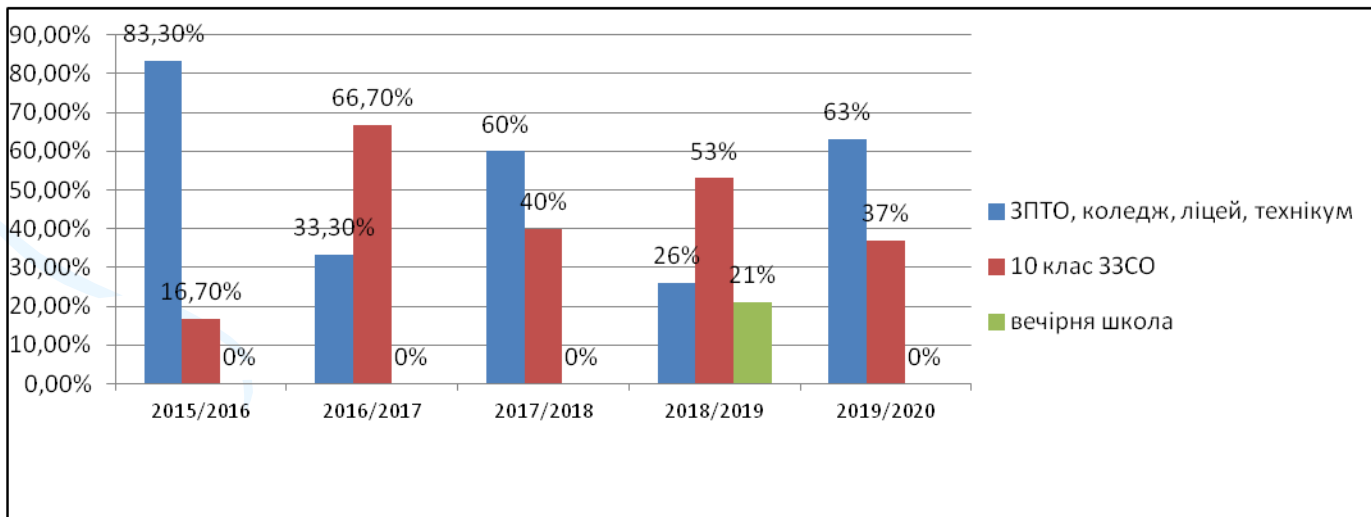
Закінчили 11 (12) класи:

	Всього дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Продовжують навчання				Працевлаштовані	Не влаштовані	Інше (відпустка по догляду за дитиною)
		ЗВО III-IV р. акр.	ЗВО I-II р. акр.	ЗПТО	Курси			
Разом:	10	7	1	2	-	-	-	-

Закінчили 9 класи:

	Всього дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Продовжують навчання					Не навчаються (причина)
		10 кл. ЗССО	ЗПТО	ЗВО І-ІІ р. акр.	Курси	Вечірня школа	
Разом:	19	7	3	9	-	4	-

Дотримання прав ДС та ПБП

Загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку у закладах освіти району (станом на 31.05.2021) – 176 осіб.

Із них:

- біологічних сиріт – 75,
- соціальних сиріт – 101.

Із них навчаються:

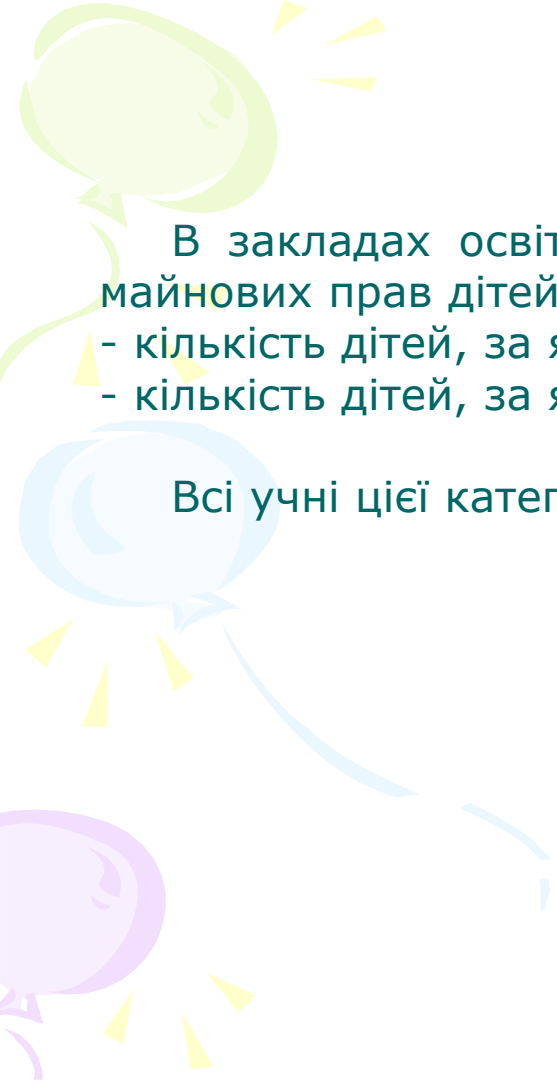
- у ЗДО – 15,
- у ЗЗСО – 161.

Відповідними службами здійснюються виплати на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: **діти отримують допомогу по опіці, допомогу як вихованці прийомних сімей, аліменти, пенсію по втраті годувальника тощо.**

Всього дітей, які отримують допомогу 175 чол. Із них:

- кількість дітей, які отримують допомогу по опіці – 173 чол. (окрім 1 дитини СШ №156, яка отримує лише пенсію по втраті годувальника);
- кількість дітей, які отримують допомогу, як вихованці ДБСТ – 0 чол.;
- кількість дітей, які отримують допомогу, як вихованці прийомних сімей (ПС) – 1 чол.;
- кількість дітей, які отримують аліменти – 2 чол.;
- кількість дітей, які отримують пенсію по втраті годувальника – 20 чол.;
- кількість дітей, які не отримують жодного виду державної допомоги – 1 чол.

Щороку аналізуються звіти опікунів, подається до ССД інформація про стан виховання та утримання дітей цієї категорії.

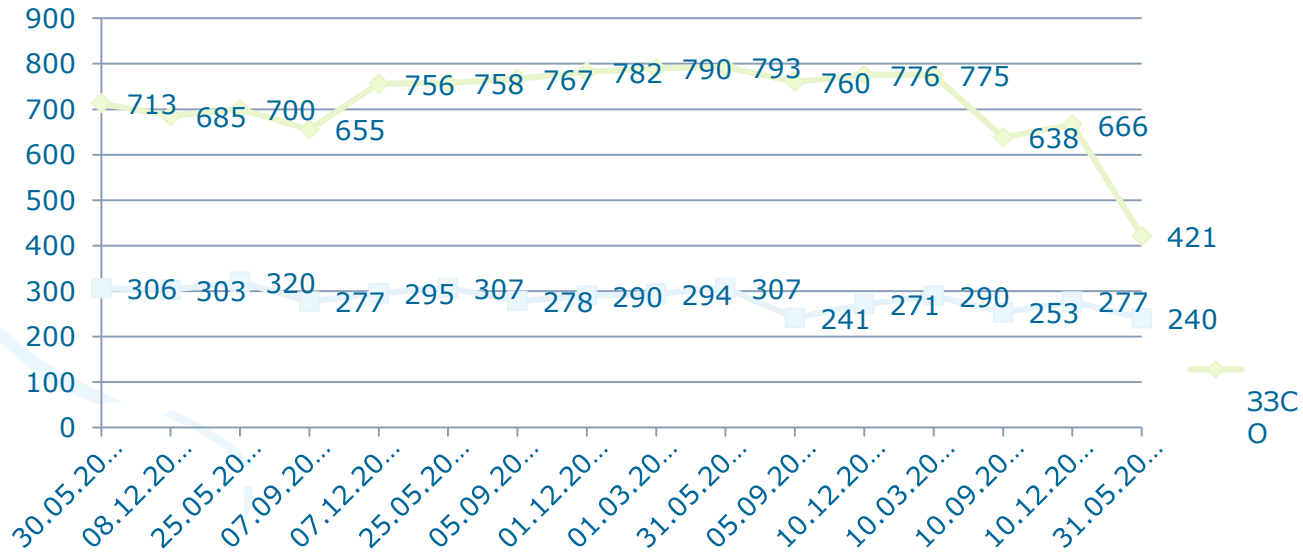
В закладах освіти району аналізується стан дотримання житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування:

- кількість дітей, за якими **закріплено житло** – 136 чол.;
- кількість дітей, за якими **закріплено майно** – 5 чол.

Всі учні цієї категорії **забезпечені Єдиними квитками.**

Діти внутрішньопереміщених осіб

Під особливою увагою у закладах освіти району **перебувають діти внутрішньопереміщених осіб із зони АТО / ООС**. Динаміка змін кількісного складу таких дітей протягом останніх років наступна:

Діти учасників бойових дій в зоні АТО / ООС

Під особливою увагою у закладах освіти району також перебувають **діти учасників бойових дій в зоні АТО / ООС** (661 особа) й **діти загиблих військовослужбовців** (15 осіб).

Моніторинг кількості дітей цієї категорії:

Дата	Діти учасників бойових дій в зоні АТО / ООС у:	
	ЗЗСО	ЗДО
10.09.2020	403	208
10.12.2020	410	232
31.05.2021	421	240

Аналіз цього питання свідчить, що у 2020/2021 н.р. **кількість дітей цієї категорії у ЗЗСО зростає на 4,3%, у ЗДО – на 13,3%.**

Найбільше таких дітей у:

- ЗЗСО №3, 8, 19, 23, 31, 43, 56, 58, 97, 98, 103, 122, 124, 128, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 156, 167 (від 10 до 27);

- ЗДО №28, 58, 79, 117, 168, 270, 282, 292, 317, 336, 363, 440, 454 (від 8 до 14).

Оздоровлення та відпочинок дітей пільгового контингенту

У 2021 році організовується робота **32 таборів відпочинку з денним перебуванням при ЗЗСО №3, 8, 19, 23, 25, 30, 31, 33, 42, 43, 56, 58, 64, 84, 97, 98, 103, 111, 122, 123, 124, 128, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 156, 167, 177.** До таборів відпочинку прогнозується залучити 3800 (16,5%) дітей: **з них 2785 дітей пільгових категорій:**

- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування – 57;
- діти – інваліди – 93;
- діти, потерпілі від наслідків Чорнобильської катастрофи – 45;
- діти, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків – 0;
- діти з багатодітних та малозабезпечених сімей – 411;
- діти, які перебувають на диспансерному обліку – 787;
- талановиті та обдаровані діти – 1024;
- діти працівників агропромислового комплексу та соціальної сфери села – 0;
- діти, які виховуються у сім'ях, що опинились у складних життєвих обставинах – 7;
- діти з групи ризику – 6;
- діти, які виховуються у сім'ях вимушених переселенців – 182;
- діти, батьки яких є учасниками бойових дій, в АТО на сході України – 167;
- діти, батьки яких загинули внаслідок бойових дій на сході України – 6.

Соціальна підтримка обдарованих учнів пільгових категорій

Здійснюється соціальна підтримка обдарованих учнів з числа дітей пільгового контингенту. Вони залучаються до участі в районних **конкурсах, олімпіадах, турнірах**, в тому числі і міського конкурсу «Учень року», та мають певні досягнення.

Так учасниками I (районного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту **Малої академії наук України** стали школярі всіх ЗЗСО району, окрім ПЛ «ПУШ»; призерів (I-III місце) направлено на участь у наступному етапі змагань (ЗЗСО №3, 8, 23, 25, 30, 31, 42, 43, 58, 64, 84, 97, 98, 122, 123, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 156, «Благовіст», «Лествица»); учениця 9 класу ПЗОШ «Лествица» одержала перемогу (I місце) у II (обласному) етапі та стала учасницею III (фінального) етапу конкурсу у секції «Матеріалознавство» наукового відділення Технічних наук.

Постійними учасниками й переможцями різних етапів **Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів** та **Всеукраїнських учнівських турнірів** є діти пільгових категорій майже всіх ЗЗСО району.

Формування активної громадянської позиції та відповідальності за долю рідного міста, України в цілому, виховання єдності власної долі з долею Батьківщини відбито у роботах школярів, залучених до участі у міських **конкурсах творчих робіт «Присвята рідному місту», «Харків очима небайдужих» та виразного читання «Україна в огні».**

Учениця 11-А класу ЗОШ №140 посіла III місце у міському етапі конкурсу творчих робіт «Присвята рідному місту» у номінації «Харків – місто щастя та добра».

З метою пропагування грамотності, підтримки та розвитку державної мови як духовного потенціалу нації, виховання високої мовної культури дітей та юнацтва проведено **Міжнародний конкурс з української мови ім. Петра Яцика, мовно-літературний конкурс ім. Тараса Шевченка та фестиваль ораторського мистецтва** за темою «Де ж і голосам бути, як не в народі, що виростає на волі, серед степу широкого! (І. Карпенко-Карий)».

Традиційно у ЗЗСО району школярів залучено і до проведення **Шевченківських тижнів, тижнів української мови та літератури, конкурсів на краще знання рідної мови, літератури, мистецтва, історії, етнографії.**

Також кандидатури учнів пільгових категорій висуваються на нагородження стипендіями **Харківської міської ради «Кращий учень закладу освіти» та Харківського міського голови «Обдарованість».**

Переможець міського етапу конкурсу творчих робіт "Присвята рідному місту" (ЗОШ №140)

Нагородження стипендіями "Кращий учень закладу освіти" та "Обдарованість"

Святкові заходи для дітей пільгових категорій

Впродовж 2020/2021 н.р. проводилися **зустрічі, святкування, урочисті заходи** тощо, під час яких відбулися **відзначення, гуманітарної допомоги.**

Районне (міське) свято до Дня Святого Миколая (18.12.2020)

Районне (міське) Новорічне свято (21.12.2020)

Святкова новорічна вистава, підготовлена педагогічним колективом і вихованцями ЦПО "Мрія" (04.01.2021)

Міжнародний день захисту дітей святкується в районі щорічно з проведенням традиційних урочистих заходів, у тому числі і для дітей пільгових категорій закладів освіти району:

Районне свято, підготовлене творчими колективами вихованців та педагогами ЦПО "Мрія" (31.05.2021)

Традиційний захід до Дня захисту дітей для дітей вразливих категорій, на який завітали почесні гості (01.06.2021)

**Урочистий захід для випускників 11 (12)-х класів
з числа ДС та ПБП з нагоди закінчення школи
(02.06.2021)**

Організація учнівського самоврядування

Ідея проекту

Ознайомити учнів з історіями порятунку мешканцями України євреїв у часи Голокосту

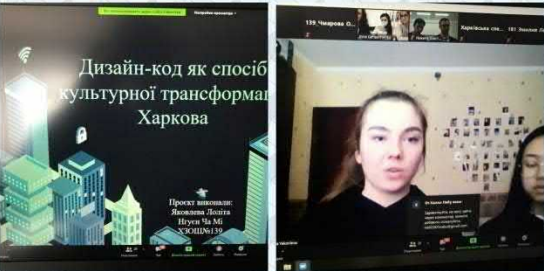
Створити панно «Серця, осяяні зірками» на основі ілюстрацій, що містять у собі окремі історії порятунку

Узагальнити зібраний матеріал через створення короткометражного фільму «Серця, осяяні зірками»

Дизайн-код як спосіб культурної трансформації Харкова

Проект реалізує Ілля Мелітін, Дарина Наука № 56, ХОСНМ 119

Виховна робота з дітьми пільгових категорій у ЗДО

